

Kiertotalouslain valmistelun tilannekatsaus

Jätealan ja kiertotalouden yhteistyöryhmä 23.10.2025

Esityksen sisältö

- Kooste kiertotalouslakityöryhmän kokouksista 10.10. ja 21.10.
- Tuottajavastuujaoston työn tilanne

Kooste työryhmän kokouksesta 10.10.

Kiertotalouslakityöryhmän 10.10. kokouksen sisältöaiheet

- Soveltamisala (Jussi Kauppila)
- KierrePohi-hankkeen osa-alueessa I arvioidut normiohjauksen keinot (Riitta Leinen)
- Erilliskeräys (Sirje Stén ja Riitta Leinen)
- Neuvonta (Sirje Stén)

Etukäteen jaettu materiaali:

- *Pykälä- ja perusteluluonnokset työryhmän kokoukseen 10.10.2025*
- *Ehdotus mietinnön luvuksi valtioneuvoston asetuksella säädettävistä yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen erilliskeräysvelvoitteista*

10.10./1 Soveltamisalan 1 mom. (KTL 2.1 §)

Luonnos 2.1 §: "Tätä lakia sovelletaan tuotteisiin ja palveluihin sekä toimintaan, jossa käytetään luonnonvaroja tai jossa syntyy jätettä, sekä jätteeseen, jätehuoltoon ja roskaantumiseen."

- Muutos verrattuna voimassa olevan jätelain vastaavaan säännökseen: soveltamisalan fokus olisi laajempi kattaen muutoksen jätelaista kiertotalouslaiksi, jolloin mikään toiminto ei jäisi lain yleisen soveltamisalan ulkopuolelle.
 - Tapauskohtaisesti poissulkemisista säädettäisiin erikseen kuten jätelaissa
- Keskustelussa nostettiin esiin säännöksen linkitys edellisessä kokouksessa käsiteltyyn lain tarkoitukseen.

Kierre-Pohi-hankkeen osa-alueessa I arvioidut normiohjauksen keinot

- **Tiivistelmä ehdotuksesta (KTL 43 ja 44 §)**

- Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi energiajätteen keräys- ja valmistuskielto (43 §). Sen mukaan kierrätyskelpoisen tai uudelleenkäyttöön (UK) valmisteluun soveltuvan jätteen kerääminen energiajätteenä ja energiajätteen valmistamista varten olisi kielletty. Lakiin lisättäisiin myös energiajätteen määritelmä.
- Voimassa olevan jätelain 15 a §:ssä säädettyä kieltoa polttaa tai sijoittaa kaatopaikalle kierrätystä tai UK-valmistelua varten erilliskerättyä jätettä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan kaikkea kierrätyskelpoista tai UK-valmisteluun soveltuvaa jätettä (44 §).
- Jätteen kierrätyskelpoisuuden ja UK-valmisteluun soveltuvuuden määrittelyä kuvattaisiin säännösten perusteluissa. Käytännössä määrittely vaatisi tapauskohtaista arviointia. Velvollisuuksien rikkominen sanktioitaisiin.
 - Tavoitteena varmistaa nykyistä tehokkaammin kierrätyskelpoisen ja UK-valmisteluun soveltuvan jätteen päätyminen kierrätykseen polton sijasta. Esim. energiajätteeseen päätyy nykyisin noin 8 % yhdyskuntajätteestä.

- **Keskustelussa** ehdotuksiin suhtauduttiin pääosin myönteisesti.

- Pykälissä nähtiin osittaista päällekkäisyyttä/rakenteellista ongelmaa. Korostettiin, että arviot säännösten vaikutuksesta kierrätyksen kasvuun ovat teoreettisia ja vain suuntaa-antavia.

Erilliskeräys – Päätelmiä Etteplanin selvityksestä

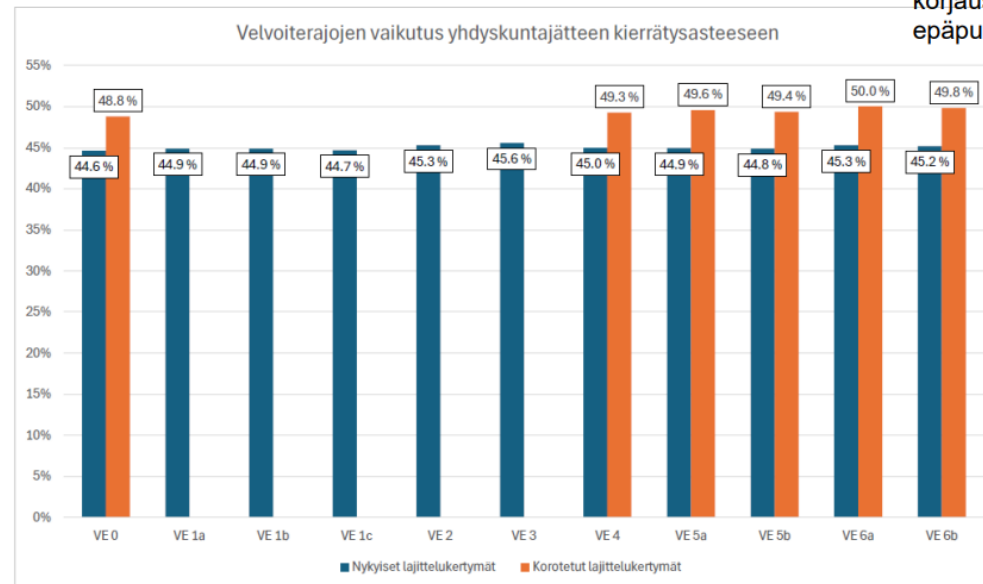
- Yhdyskuntajätteen kierrätysasteeseen vaikuttavat paitsi kotitalouksista, myös yrityksiltä ja julkisista kiinteistöistä erilliskerättävät jätemäärät.
- Pelkästään lajittelutehokkuutta nostamalla tai erilliskeräystä laajentamalla ei saavuteta kierrätystavoitteita. Molempia tarvitaan!
- Pakkauskeräyksessä kokonaiskustannukset kasvavat lähes samassa suhteessa erilliskerättyyn jätemäärään nähden; biojätteen erilliskeräyksessä vähemmän.
- Erilliskeräyksen laajentamisella saavutettavat hyödyt ovat lisääntyneestä keräyksestä ja käsittelystä aiheutuvia päästöjä suuremmat (ilmastovaikutus).

Etteplan Oy: Asumisessa syntyvien jätteiden erilliskeräysvaihtoehtojen arviointi 25.8.2025 + lisälaskelmat

- Arvioitiin vaihtoehtoja biojätteen ja pakkausjätteen kiinteistöittäisen keräyksen laajentamiseksi kaikkiin asuinkiinteistöihin eri kokoisissa taajamissa (1000/3000/10000 as)

Vaikutus yhdyskuntajätteen kierrätysasteeseen

Vertailu pääselvityksen* tuloksiin:

Huom.: Lajittelutehokkuuden kasvu arvioitu tässä realistiseksi n. 50 % teoreettisesta maksimista ja korjauskertoimet (kosteus ja epäpuhtaudet) huomioitu.

Erilliskeräys (KTL 41 - 42 a §)

- **Tiivistelmä ehdotuksesta**

- Voimassa olevan jätelain 15 § jaettaisiin kolmeen pykälään; säännökset säilyisivät sisällöltään jokseenkin ennallaan. Säännösten muotoilussa korostettaisiin lajittelun merkitystä esim. säätämällä yleisestä velvollisuudesta lajitella lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet. Säännökseen lisättäisiin myös jätteen erilläänpitovelvollisuus.
- Lakiin lisättäisiin velvollisuus toimittaa erilliskerätty jäte käsittelyyn, jossa mahdollisimman suuri osa siitä valmistellaan mahdollisimman korkealaatuiseen uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen. Vastaava säännös on nykyisin jäteasetuksen 22 §:ssä kohdistuen yhdyskunta- ja pakkausjätteeseen; lakiin siirrettynä koskisi kaikkea erilliskerättyä jätettä.
 - Tavoitteena erilliskeräyksen ja kierrätyksen lisääminen sekä korkealaatuisen kierrätyksen edistäminen
- **Keskustelussa** ehdotukseen suhtauduttiin pääosin myönteisesti.
 - 41 §:n momentin muotoiluja pidettiin osin epäselvänä; lisätarkastelua vaatii esim. säännöksen soveltaminen vaaralliseen jätteeseen sekä terveys- ja ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen

Erilliskeräys (mietintöteksti 2.2.3.x)

- **Tiivistelmä ehdotuksesta**

- Kunnan velvollisuus järjestää biojätteen, pakkausjätteen ja pienmetallijätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys laajennettaisiin kaikkiin asuinkiinteistöihin yli [x] asukkaan taajamissa; X määritellään myöhemmin eri jätelajeille Etteplanin selvityksen ja saadun palautteen pohjalta
- Jätteen haltijan velvollisuutta järjestää biojätteen ja pakkausjätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys muilta kuin asuinkiinteistöiltä tiukennettaisiin poistamalla velvoitteesta rajaus viikoittaiseen jätemäärään (kg/vko)
- Asetukseen lisättäisiin kaksi uutta säännöstä:
 - Jätteeksi lajiteltava tuote ja sen pakkaus on lajiteltava erilleen erilliskeräystä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.
 - Biojätteen kanssa yhdessä saa kerätä vain sellaista muuta jätettä tai materiaalia, joka biohajoavuus- ja kompostoitavuusominaisuuksiltaan vastaa biojätettä.
- **Keskustelussa** esitettiin vain alustavia huomioita materiaalin myöhäisen toimittamisen vuoksi.
 - Osa katsoi, ettei Etteplanin selvitys tue erilliskeräysvelvoitteiden laajentamista. Toisaalta selvitys osoitti, ettei kierrätystavoitteita voida saavuttaa nykyisellä keräysverkostolla.

Neuvonta ja jätehuoltopalvelujen laatuvaatimukset (KTL 50, 51 ja 83 §)

- **Tiivistelmä ehdotuksista**

- *Kiinteistön haltijan* olisi osaltaan huolehdittava jätteen keräyspaikan lajitteluohjeistuksesta (ml. merkinnät) ja ajantasaisen tiedon välittämisestä lajittelu- ja keräysjärjestelyistä ja lajittelun vaikutuksista kustannuksiin (50 §)
- *Jätehuollon palveluita tarjoava* saisi tarjota vain voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisia jätehuoltopalveluja. Palveluun olisi sisällytettävä neuvontaa mm. lajittelu- ja erilliskeräysvaatimuksista. Neuvonnasta ei saisi periä erillistä maksua (51 §)
- *Kunnan* tiedotus- ja neuvontavelvollisuus säilyisi pääosin JL 93 §:n mukaisena. Säännöksen lisättäisiin velvollisuus kiinnittää erityistä huomiota uudelleenkäytön edistämiseen ja biojätteen erilliskeräykseen. Kunnan olisi käytettävä neuvontaan ja tiedotukseen vuosittain vähintään viisi prosenttia jätemaksukertymästä (83 §)
 - Ehdotusten tavoitteena erilliskeräyksen lisääminen ja lajitteluaktiivisuuden parantaminen

- **Keskustelussa** pidettiin tärkeänä neuvonnan lisäämistä lajittelutehokkuuden parantamiseksi.

Kooste työryhmän kokouksesta 21.10.

Kiertotalouslakityöryhmän 21.10. kokouksen sisältöaiheet

- Jätetietojen julkisuus (Sirkku Jaakkola)
- Kiertotalouden edistäminen julkisissa hankinnoissa (Jarmo Muurman)
- Toimivaltakysymykset (Johanna Routio)
- Jätehuollon hyväksymismenettelyt (Riitta Levinen)

Etukäteen jaettu materiaali:

- *Pykälä- ja perusteluluonnokset työryhmän kokoukseen 21.10.2025*
- *Kiertotalous ja julkiset hankinnat - Castrén ja Snellmanin selvitys*
- *Jätehuollon hyväksymismenettelyt - kalvot*
- *Viranomaisten toimivalta – kalvot*

Jätetietojen julkisuus (KTL 146 §)

- **Tiivistelmä ehdotuksesta**

- Säännöksen pääsisältö on se, että viranomaisen hallussa olevat jätetiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia ympäristötietoja.
- Säännökseen lisätty poikkeus koskien julkisuuslain yhtä salassapitoperustetta. Säännöksen mukaan jätetietoja voitaisiin yksittäistapauksessa luovuttaa, jos se on perusteltua ottaen huomioon ympäristötiedon ilmaisemiseen liittyvä yleinen etu, vaikka kyseessä olisikin liikesalaisuustieto tai elinkeinon harjoittamista koskeva salassa pidettävä tieto.
- Jätetieto määritellään yksityiskohtaisesti. Jätetietoja olisivat tiedot:
 - 1) jätteen alkuperästä, lajista, laadusta, ominaisuuksista ja määrästä;
 - 2) jätteen keräyksestä, kuljetuksesta, välittämisestä ja käsittelystä sekä jätteen käsittelyssä syntyvistä tuotteista;
 - 3) uudelleenkäyttöön ohjatuista tuotteista ja niiden määrästä;
 - 4) jätteen tuottajasta, kuljettajasta, välittäjästä ja käsittelijästä sekä tuottajavastuullisista tuottajista;
 - 5) kiertotalouteen liittyvistä suunnitelmista ja hallinnollisista toimista, jotka vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa ympäristöön, niiden osa-alueisiin ja tekijöihin;
 - 6) markkinoille saatettujen tuottajavastuun piiriin kuuluvista tuotteista ja niiden määrästä; sekä
 - 7) muuta sellaista jätteisiin liittyvää tietoa, joka vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa ympäristön tilaan.

Jätetietojen julkisuus (KTL 146 §)

- Säännöksen taustalla on EU:n ympäristötietodirektiivin (2003/4/EY) sääntelyä, erityisesti sen 2 ja 4.2 artiklat, sekä muut vastikään EU:ssa hyväksytyt säädökset, kuten PPWR ja jätedirektiivin muutos.
- **Keskustelussa**
 - Tuotiin esiin, että yleinen etu ja ympäristötiedon suhde liikesalaisuustietoon tulisi pyrkiä määrittelemään perusteluissa tarkemmin.
 - Pohdittiin, voidaanko tuotetietoja pitää ympäristötietoina ja onko tarkoitus, että tuotetietojen osalta julkista tietoa olisi vain kootut tiedot tuotteista ja niiden määrästä.
 - Lisäksi keskusteltiin siitä, että tulisiko ennemmin säätää "jäte- ja tuotetietoon *liittyvän ympäristötiedon* julkisuudesta".

Kiertotalouden edistäminen julkisilla hankinnoilla, KTL I osa, 3. luku

Jäkki 23.10.2025

Ympäristöneuvos Jarmo Muurman

Taustaa

- EU:n tuote- ja sektorisääntelyssä on enenevässä määrin julkisia hankintoja koskevia ympäristövaatimuksia (ajoneuvo- ja liikennepalveluhankinnat, tulossa mm. akut, pakkaukset ja eräät ekosuunnitteluasetuksen perusteella määriteltävät tuotteet tai tuoteryhmät)
- Vuonna 2022 tutkituista maista 92 prosentissa (35 maata 38) oli ottanut käyttöön kansallisen vihreiden hankintojen kriteeristön tai politiikkaviitekehyksen (OECD 2024)
- Selvitys: Kiertotalouslaki ja julkiset hankinnat. Miten kiertotalouslain valmistelussa voitaisiin vaikuttaa siihen, että julkisissa hankinnoissa kiinnitettäisiin nykyistä enemmän huomiota kiertotalouteen, Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy

Soveltamisala

- Ehdotettuja velvollisuuksia sovellettaisiin hankintayksikköön, jonka hankintojen kokonaisarvo ylittää 10 miljoonaa euroa vuodessa. Hankintojen kokonaisarvoa määritettäessä perusteena on käytettävä sopimuksen tekemistä edeltävien kolmen kalenterivuoden keskimääräistä toteutuneiden hankintojen kokonaisarvoa vuodessa.
- Hankintayksiköllä tarkoitetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 5 §:n 1 momentin 1-4 -kohdassa tarkoitettua hankintayksikköä ja laissa vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016) 5 §:ssä tarkoitettua hankintayksikköä.
- Velvollisuuksia ei sovelleta puolustus- ja turvallisuushankinnoissa

Strategisten tavoitteiden asettaminen ja toiminnan suunnittelu

Hankintayksikön on

- Määriteltävä hankintoihin liittyvät strategiset kiertotaloustavoitteet
- Sisällytettävä kiertotaloustavoitteet, kiertotalouden kannalta oleelliset hankintakategoriat sekä kuvaus hankintatoimen johtamisesta ja osaamisen kehittamisestä kiertotalouden huomioon ottamiseksi julkisissa hankinnoissa hankintastrategiaan tai muuhun hankintaa koskevaan asiakirjaan tai laadittava toimintasuunnitelma.
- Päivitettävä vähintään neljän vuoden välein ja asetettava ne julkisesti nähtäville.

Kynnys ja harkintavalta kiertotalouteen liittyvien näkökohtien huomioon ottamisessa

- Sovellettaisiin yksittäisessä hankinnassa silloin kun se ylittää EU-kynnysarvon tai sosiaali- ja terveystalouden, eräiden koulutuspalveluiden ja muiden eritysten palveluhankintojen kansallisen kynnysarvon
- Hankintayksiköillä on harkinnanvaraa: otettava olennaiset kiertotalouteen liittyvät näkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa, kun se on hankinnan luonne huomioon ottaen tarkoituksenmukaista ja mahdollista.
- Tarkoituksenmukaisuustarkastelussa arvioitaisiin kiertotaloustavoitteiden ja vaatimusten vaikutuksia ja vaikuttavuutta, kustannuksia sekä tuotteiden ja palvelujen saatavuutta.
- Hankinta olisi tarkoituksenmukainen ja mahdollinen, mikäli hankinnan kohteella on todennettavia kiertotalouteen liittyviä myönteisiä vaikutuksia, mahdollinen lisäkustannus verrattuna yhteiskunnalliseen hyötyyn on kohtuullinen koko elinkaaren aikaisilla vaikutuksilla laskettuna sekä kiertotalouden mukaisia tuotteita ja palveluja on saatavilla.

Hankintayksikön on yksittäistä hankintaa valmisteltaessa

- Selvitettävä hankinnan kannalta keskeiset kiertotalouteen liittyvät näkökohdat
- Suunniteltava hankinta siten, että olennaiset kiertotalouteen liittyvät näkökohdat voidaan ottaa hankinnassa huomioon, ellei tästä ole perusteltua syytä poiketa
- Arvioitava tarkoituksenmukaisin tapa ottaa kiertotalouteen liittyvät näkökohdat huomioon hankinnassa

Hankintayksiköt voivat soveltaa edellä mainittua menettelyä myös kansallisissa hankinnoissa silloin, kun hankinta ei ylitä kansallista kynnysarvoa ja se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Raportointi

- Olisi raportoitava, miten kiertotalouteen liittyvät näkökohdat on otettu huomioon hankinnassa, tai jos niitä ei ole otettu huomioon, esitettävä tätä koskevat perustelut.
- Raportti on sisällytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (139/2016) 124:ssä tarkoitettuun hankintamenettelyä koskevaan kertomukseen tai laissa vesi- ja energiahallinnon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016) 115 §:ssä tarkoitettuun kertomukseen tai muussa soveltuvassa organisaation toiminnan kertomuksessa.

Valvonta ja asetuksen antovaltuudet

- KKV valvoisi hankintayksikön julkista hankintaa koskevan asiakirjan kiertotalouteen sekä hankintoihin ja raportointiin liittyvien velvoitteiden toteutumista
- Asetuksen antovaltuudet
 - Kiertotaloustavoitteiden määrittämisestä,
 - Hankinnan kannalta keskeisten kiertotalouteen liittyvien näkökohtien selvittämisestä,
 - Poikkeamisperusteista silloin, kun kiertotalouteen liittyviä näkökohtia ei voida ottaa hankinnassa huomioon
 - Tuote- ja kategoriakohtaisista vaatimuksista julkisissa hankinnoissa.

Kiertotalouden edistäminen julkisissa hankinnoissa, keskustelu

- Yleistä velvollisuutta ei pidetty välttämättömänä
- Soveltamisalan rajausta hyväksyttävissä, täsmennettävä mitä hankintayksikköä koskee
- Palveluhankintojen ulosrajaus tai silloin kun niihin sisältyy tuotteiden hankintaa
- Hankintayksiköillä oltava harkintavaltaa yksittäisissä hankinnoissa
- Konserniohje voisi olla sopiva julkinen asiakirja yhtiömuotoisten hankintayksiköiden kiertotalouden huomioimisen suunnitelmaksi hankinnoissa
- Hankinnan valmistelua koskevan velvollisuuden muotoilu energiatehokkuus ensin periaatteen mukaisesti
- Raportointi lainsäädännössä säädetyissä kertomuksissa ei ole kattavaa, Hilma jälki-ilmoituksessa, kun sopimus tehty
- Valvonnan roolia arvioitava
- Panostettava etupainotteisesti neuvonnan ja osaamisen kehittämiseen, kiertotalouden hankintakriteerien kehittäminen ja saatavuus

Toimivaltakysymykset

- kalvoilta poimittua ja keskusteltua

- Kiertotalouslain yleiset valvontaviranomaiset: Lupa- ja valvontavirasto asian koskiessa useamman kunnan aluetta, yhden kunnan tilanteessa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.
- Kunnan jätehuoltoviranomaisen toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että jätehuoltoviranomainen valvoisi liittymisvelvollisuutta kunnan järjestämään jätehuoltoon sekä kunnan järjestämisvastuulle kuuluvien kiinteistöjen erilliskeräysvelvoitteiden sekä jäteasetuksen 10 §:n 1-2 kohdassa säädettyjen teknisten vaatimusten noudattamista.
 - Valvonnan tehosteeksi seuraamusmaksun määrääminen.
- Alustavassa keskustelussa ehdotuksiin suhtauduttiin myönteisesti.

Jätehuollon hyväksymismenettelyt

- kalvoilta poimittua ja keskusteltua

- **Tiivistelmä ehdotuksista sisällytettäväksi työryhmän mietintöön**
 - Säädetään uusi valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden valmistelusta uudelleenkäyttöön
 - Yleiset vaatimukset, EEJ-määrittely, rekisteröintivaatimus -> korvaisi ympäristölupamenettelyn
 - Määriteltävä soveltamisala, esim. pakkausjäte, SER, tekstiilit, suurikokoiset esineet
 - Selvennetään jäteperäisten kierrätyslannoitteiden sääntelyä, sujuvoitetaan kierrätyslannoitteiden valmistuksen ja käytön hyväksymismenettelyjä ja parannetaan jäte-, ympäristönsuojelu- ja lannoitelainsäädännön yhteentoimivuutta
 - EEJ-asetus kierrätyslannoitteista, mahdollinen rekisteröintiasetus jätteenä hyödynnettäville kierrätyslannoitteille, arvioidaan YSL 32 §:n ympäristöluvanvaraisuuspoikkeusten muutos/kumoamistarve
- **Alustavassa keskustelussa** ehdotuksia pidettiin yleisesti ottaen kannatettavina.

Tuottajavastuujaoston työn tilanne syksy 2025

Tuottajavastuujaoston työn tilanne ja eteneminen

- Jaoston viimeinen kokous 24.10.2025
 - Jaoston ehdotus kiertotalouslakityöryhmälle, joka käsitellään työryhmän kokouksessa 13.11.2025
- Ehdotuksen sisältö kiertotalouslain tuottajavastuuosan (IV) luvut 1-3
 - Tuottajavastuujärjestelmää (=kaikkia tuottajavastuualoja) koskevat yleiset säännökset: mitä tuottajavastuu tarkoittaa, miten tuottajavastuu suhtautuu muiden toimijoiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin, mitä tuottajayhteisöt ovat ja millä tavalla niiden on hoidettava tuottajavastuuta, jne.
 - Ei sisällä: tuoteryhmäkohtaista erillisääntelyä (pakkausjätehuolto, juomapakkausten palautusjärjestelmä, SUP-siivouskustannusvastuu, jne.)

Palaute

- Vapaamuotoinen palaute ja konkreettiset ehdotukset tervetulleita – mieluusti viimeistään 4.11.

Kiitokset

Jussi Kauppila, Riitta Levinen, Sirje Stén, Sirkku
Jaakkola, Johanna Routio, Jarmo Muurman, Ammu
Pajukallio

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

